

Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu

Abstrakt

Cílem disertační práce je rozbor právní úpravy poskytující ochranu veřejným subjektivním právům prostřednictvím řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, upraveného soudním řádem správním a posouzení, zda právní úprava poskytuje dostatečnou právní ochranu veřejným subjektivním právům, s doporučením možností její úpravy. Práce se zabývá východisky správního soudnictví a jeho principy pohledem historického vývoje v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu a následně rozbohem konkrétních institutů správního soudnictví. Přitom nelze pominout analýzu organizace správního soudnictví, která se výrazně podílí jak na kvalitě, tak na rychlosti soudem poskytované soudní ochrany. Z toho důvodu je součástí práce rovněž analýza organizace a nápadu Nejvyššího správního soudu, který rozhoduje o kasačních stížnostech proti pravomocným rozhodnutím soudů rozhodujících ve správním soudnictví a souvisejících otázkách, včetně náhrady nákladů řízení ve správním soudnictví, a to nejen pohledem de lege lata, ale též návrhů de lege ferenda.

Základní metodu představují převážně logické metody při současné kombinaci normativního přístupu, kdy je stávající právní úprava podrobena podrobné analýze a syntéze ve spojení s empirickým zkoumáním poskytované ochrany v rámci problematických okruhů prostřednictvím již proběhlých soudních řízení a rovněž srovnáním problémových institutů se zahraniční právní úpravou. Prvním modelem se tak stala „tradiční“ německá právní úprava správního soudnictví, v níž se zákonodárce tradičně inspiroje. V této souvislosti nemohla být opomenuta nově přijatá verze správního soudnictví na Slovensku. Ta, byť navazuje na historické kořeny „našeho“ správního soudnictví z doby první republiky, k řadě institutů přistupuje odlišným způsobem. Výkon správního soudnictví soudy zdaleka převyšuje standard českého soudnictví.

Přesto se mi v rámci prováděného zkoumání podařilo nalézt problémové okruhy správního soudnictví, mezi něž patří změna organizačního uspořádání správního soudnictví, definice rozhodnutí správního orgánu, duplicita správního soudnictví, zvláštní žalobní legitimace ve správním soudnictví, rozsah kompetenčních výluk, koncentrace žalobních bodů ve spojení s vázaností správních soudů těmito body a nemožnost domáhat se nicotnosti rozhodnutí po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Ačkoliv jednotlivé problémové okruhy mají svá individuální řešení, která naznačují, je zřejmé, že úplná ochrana veřejných subjektivních práv se nemůže obejít bez reorganizace veřejné správy jako celku. Ta by měla spočívat zejména

v přijetí osobní odpovědnosti úředních osob za kvalitu rozhodovací činnosti ve spojení se změnou odměňování právních zástupců osob dotčených na svých subjektivních právech v návaznosti na skutečnou hodnotu porušených práv. Tím dojde nejen k narovnání postavení účastníků, kdy úspěšnému žalobci budou nahrazeny účelně vynaložené náklady v odpovídající výši, ale zejména povede k opatrnosti a zdrženlivosti správních orgánů při vydávání jejich vrchnostenských rozhodnutí. Tato motivace povede k postupnému odbřemeňování správních soudů, a postupně tak bude vytvořen prostor pro omezení výluk poskytované ochrany ve správním soudnictví.

Klíčová slova: rozhodnutí správního orgánu, subjektivní práva, správní soudnictví